

Месеца октобра, у 21. дан.

Спомен исповедника преподобног Висариона ердељског [и с њиме новомуч. и исповедникā: Софронија и Опрее пострадалих у данашњој Румунији].*¹

[Тропар, глас 3:]

Борче за Православље, анђелском трубом будио си у душама верних смелост, да исповедају праву веру, и хранио народ истинитом и јасном науком. Велика су била дела труда твојега, велика усрдност за проповедање, велики је био и плод твоје праведне борбе, увек помињани војниче Христов.

На великом вечерњу:

На „Господи возвах ...“ стихире светога Висариона на 6, глас 1. Подобен: Прехвални мученици ...

Неустрашивог весника праве вере показао си Цркви, Господе, преподобног оца нашег Висариона, који примером храбрости против клеветника праве вере, непрестано утврђује твој народ. Његовом заслугом, просвети нас божанском светлошћу да Те хвалимо, Христе, Спаситељу душа наших. (два пута)*²

Божанском силом обукао си, Господе, Висариона заштитника праве вере, и ојачао си га да може да претрпи мучења од стране злочестивих непријатеља, и да прими мученички венац. Ради његових молитава, Христе Боже, пошаљи и нама опроштај грехова. (два пута)

Исповедник Твоје праве вере, Господе, наоружавши се истинским исповедањем и загрејавши се ревношћу за Православље, срушио је сплетке гонитеља, и благочестиви народ утврдио у исповедању Твоје истине. За све ово, преславни отац Висарион добио је од Тебе, Господе, наслеђе небеског царства, и моли се за спасење наше. (два пута)

Слава ... глас 5:

Радуј се, преподобни исповедниче и мучениче, јер жеља твоја сада се испуни. Ни бес тиранског цара, ни жеља противника није успела да уздрма темеље праве вере. Прекинута је мржња међу браћом и дошло је до сједињења, и опет

¹* Узето из „Србљака“ стр. 104-111, издање: Св. Архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. год. Превод Румунске службе. (Примедба приређивача)

²* Ово „(два пута)“ не пише у изворном тексту, али се подразумева пошто је написано да се стихире певају на 6, а има их само три на броју. Такође, овде би се могле певати и 3 стихире са Литије, ако се оне прве не певају два пута, и ако се служи Вечерње без литије. (Примедба приређивача)

је васпостављена једна прадедовска Црква. Моли се, дакле, Господу Исусу Христу да спасе душе наше.

И сада ... **Догматик 5. гласа:** [У Црвеном мору ...]

Вход. Прокимен дана.

Паримије: преподобном. **Читање из Премудрости Соломонових (3,1-9).**

На литији,

Стихира храма и преподобног исповедника, глас 1. Самогласно:

Трубним гласом подигао си народ у борбу за очишћење праве вере. Поставио си јаку стражу око себе од оних који прослављају Господа са одлучном преданошћу, и они су примили преко тебе двоструку ревност за одбрану отачке вере. Сачувај и нас од ђаволских искушења, преподобни Висарионе, и моли се небеском Оцу да нам подари велику милост.

Тебе неустрашивог исповедника и искреног богопоштоваоца нису збуниле многобројне претње прогонитеља, нити уздрмало неваљалство оговарача, ни тежина мука сломила. Као непоколебив, остао си пример чврстине у исповедању вере.

Срушио си, Господе, силу прогонитеља праве вере у Ердељу. Давна жеља Твога светог мученика и исповедника испунила се у наше време. Утврди и нас на камену исповедања Твога, да и ми будемо непоколебиви у исповедању праве вере, као што су били наши праоци и оци.

Слава ... глас 8:

Од детињства био си настројен ка добру, показавши се Господу као изабрани сасуд, и душа твоја постаде обиталиште Духа Светога. Врлинама својим храбрио си благочестиви народ хришћански, и живот си свој положио за одбрану вере. Венцем неувеле славе венчао си се. Моли Јагње Божије, ти који стојиш у подножју престола Његовог, да нас избави из греховне пропасти.

И сада ... **Богороднчан:**

Тебе Пребагословену Богородицу, купину несагориву, и царски престо, на коме је седео Господар над господарима и Цар над царевима, хвали свака душа. Принеси наше молитве Сину твоме, да нас избави од сваког безакоња.

На Стиховње, стихире глас 4. Подобан: Као витеза^{*3} међу мученицима ...

Преподобни оче Висарионе, положио си срце своје у службу праве вере, очишћено сладошћу тихе молитве, и тело оснажено строгим постом, борећи се

^{3*} храбр(ог)а. (Примедба приређивача)

непоколебиво за неразрушиви темељ Цркве Христове. Зато си овенчан венцем славе.

Стих: Часна је пред Господом смрт преподобних Његових. /Пс. 115,6/

Учврстио си Господе слугу твога Висариона на камену исповедања Твога, и учинио си га чуваром истините вере кроз дуги подвиг. Душа се његова весели пред светим Твојим престолом и православни народ славиће га непрестано.

Стих: Чекајући, сачекао сам Господа, и погледао је на мене. /Пс. 39,2a/

Величамо Христовог војника Висариона, славећи данас његов помен, јер је јуначки у невољама положио живот свој за праву веру. Победивши силу људске власти, он се сада непрестано радује, видећи да је престала мржња која је раздвајала браћу, и моли се за спасење душа наших.

Слава ... глас 8:

Оставивши на неко време монашку тишину, преподобни Висарионе, отишао си у свег да подигнеш на борбу и на одбрану праве вере благочестиве Румуне из Ердеља. Лисице имају јазбине и птице небеске гнезда, али ти, као некада Господ, ниси имао где да склониш главу од злих прогонитеља.

И сада ... Богородичан:

Пресвета Богородице Дјево, наша заштитнице и брза помоћнице, моли се, Владичице, за спасење душа наших.

На благосиљању хлебова, тропар светога, глас 3:

Борче за Православље, анђелском трубом будио си у душама верних смелост, да исповедају праву веру, и хранио народ истинитом и јасном науком. Велика су била дела труда твојега, велика усрдност за проповедање, велики је био и плод твоје праведне борбе, увек помињани војниче Христов. (два пута)

И Богородице Дјево ... (један пут)

Тамо где се не служи бдење, пева се тропар светога један пут, Слава ... и сада ... васкрсни Богородичан по гласу тропара светог.

На јутрењу:

После првог стихословља: Сједалан глас 4. Подобан: Дао си ...

Избави нас, преподобни оче Висарионе, од свих невоља које нас окружују. Брзо услиши молитву нашу и моли се Господу да спасе душе наше.

Слава ... и сада ... Богородичан истог гласа:

Пресвета Богородице Дјево, пристаниште напаћених, измоли нам милост твојим молитвама, и принеси Сину твоме и Спаситељу нашем уздах душа наших, и спаси нас.

После другог стихословља: Сједалан глас 4. Подобан: Показао си се данас свету ...

Са искреношћу хвалимо те и величамо, преподобни оче Висарионе, јер сав свој живот поклонио си Господу бранећи веру. У врлинама си напредовао, Православље бранио, био и остао војник Христов, и од Бога ти одређени посао свршио.

Слава ... и сада ... Богородичан истог гласа:

Непрозирна је тајна твога непорочног дјевства, Преблагословена Богородице, у Тебе анђели гледају, диве се и прослављају Те великим гласом.

Полијелеј и Величање:

Величамо те, страсотрпче свети и мучениче Висарионе, и поштујемо света страдања твоја, а ти се моли за нас Христу Богу нашему.

Изабрани псалм мученику.

После Величанија: Сједалан, глас 8. Подобан: О преславно чудо ...

Преподобни оче Висарионе, пред Оцем небеским сачувај молитвама твојим, и од беде избави нас и сав благочестиви народ од свакога зла, јер си многомилостив.

Слава ... и сада ... [Богородичан,] глас 3:

Твоје смо наслеђе, Пречиста Мајко, и од Тебе просимо помоћ у нашим страдањима. Усрдно погледај на наше немоћи и помилуј оне који Те непрестано славе.

Прокимен, глас 4:

Диван је Бог у светима својим, Бог Израиљев. /Пс. 67,36а/

Стих: За светима који су на Његовој земљи, сав пламтим од чежње. /Пс. 15,3/

Св. Јеванђеље од Луке, зач. 106 (глава 21,12-19): Рече Господ својим ученицима: Чувајте се од људи ...

После 50. псалма: Стихира, глас 6:

По свој земљи изашла је вест о твоме подвигу у одбрани праве вере. Победио си све непријатеље Христовог Закона и, откривши непријатељска сплеткарења,

посрамио си их, а вође њихове обуздао си уздигнутом мишицом. Пошто си пун благодати, измоли мир душама нашим на дан страшног суда Божијег.

Канон светога исповедника, глас 4.

Песма 1.

Ирмос: Певаћу Теби, Господе ...

Прво си, премудри, победио страсти тела монашким подвизима, заблиставши чистотом живота, а затим си, страдајући за праву веру, постао становник раја са свима светима. Са њима се моли да Господ дарује душама нашим велику милост.

Показао си се непобедива тврђава за непријатељске нападе. Ти си православнима утврђење, неразрушиви зид и сигурно окриље, преподобни исповедниче Висарионе, и зато те увек прослављамо. Моли се Христу да свету дарује мир и душама нашим велику милост.

Нетакнут си прошао кроз огањ и мучења уз помоћ Светога Духа, и стигао си на обалу божанског пристаништа, преподобни Висарионе; светлошћу вере био си просвећен на свим путевима својим. А сада просвећујеш својим молитвама оне који са усрдношћу прослављају свету твоју успомену.

Богородичан:

Умртви страсти душе моје, ти која си родила Христа неизречено. Животе наш, Дјево неневестна, надо оних који ти прибегавају.

Катавасија: Отворићу уста моја ...

Песма 3.

Ирмос: Као нероткиња роди од незнабожаца Цркву ...

Наоружавши се штитом вере, јуначки си раскинуо све стеге тирана и твоју си браћу бодрио да у правом вероисповедању кличу: Свет си, Господе!

Прво си кишом суза опрао душевне страсти, и двоструки си венац страдањем задобио, преподобни исповедниче праве вере; зато те прослављамо.

Одбацивши светске сласти и покидавши варљиве замке, изабрао си истинити пут трпљења и борбе за праву Христову веру; зато си наследио надземаљску славу.

Богородичан:

Отвори ми врата покајања, ти која си врата спасења. Као блага посредница избави ме од окова греха, штитећи ме твојом божанском силом.

Сједалан, глас 4. Подобан: Јавио си се данас свету ...

Дођите да похвалним песмама величамо подвиге и страдања ревносног борца Православља, преподобног Висарнона. Ватреном ревношћу чувајмо и ми непромењиво Прави Закон, да кроз њега задобијемо спасење душа наших.

Слава ... и сада ... Богородичан:

Не престај се молити за нас, Пресвета Дјево, већ нас твојим заступништвом избави од свих беда.

Песма 4.

Ирмос: Из љубави, милостиви, према Твоме обличју ...

Теби, Господе, приличи да приносимо песму, као пророк Авакум. Али пошто не умемо да те достојно хвалимо, прими само смерност нашег срца и спаси нас.

Будући загрејан љубављу према Господу и љубављу према браћи, болове мучења и сва гоњења непријатеља јуначки си победио, преподобни исповедниче, славећи Христа.

Како је величанствена била твоја борба, Висарионе. Старешине су се бојале силе твојих речи, а верници су се сабирали на хиљаде да би те слушали и ишли за тобом. Јер је кроз твоја уста говорио дух Христа, Спаситеља душа наших.

Богородичан:

У утроби твојој оваплотио се Бог, Богородице Дјево. Јавио се као дете и свима даровао чудесно обновљење.

Песма 5.

Ирмос: Ти си, Господе, моја светлост ...

Нису те могле победити муке, болови и гоњења, Христољубиви исповедниче. И до крви си се противио злу тиранских прогонитеља, будући ојачан Духом Светим у одбрани праве вере.

Поврати, Господе, у лађу Своје Цркве, све оне који су је напустили због слабе вере и мале љубави. Неуке просвети, онима који су хладна срца пошаљи топлоту љубави, и све нас спаси својом божанском благодаћу.

Немиран је био живот твој, преподобни оче Висарионе, и непознато је остало твоје пресељење Господу. Јер те је непријатељ праве вере осудио да иструнеш у тамници, у којој си за веру предао и своју душу Господу.

Богородичан:

Оваплотивши се из тебе, Дјево Неневестна, постао је савршен човек, Христос Бог наш и осветио је човечанску трулежну природу.

Песма 6.

Ирмос: Повикали су пре него што су помислили ...

Поштован си и због свога чистог живота и због свога страдања. Добио си заслужену плату на небесима, часни исповедниче праве вере, и зато се непрестаио радујеш заједно са анђелима.

Био си прогањан и многим невољама обузет, али се ниси одрекао праве вере Христове. Због тога лечиш и наше болести, свети мучениче, и пример си како се служи Богу.

Није против крви, нити против тела водио витешки рат заштитник праве вере, већ против насилника и тирана које је победио невидљивом силом Сина Божјег, у коју је био обучен.

Богородичан:

Радуј се, кличемо ти непрестано, Пречиста, јер си родила Христа Спаситеља, и претворила си у радост тугу праматере Еве.

Кондак, глас 4. Подобан: Јавио си се данас свету ...

Сагледавши данас све наше невоље, с неисказаном радошћу славимо успомену на тебе, прехвални заштитниче Православља. Будући наоружан силом Христовом, пожњео си сјајне победе за православни народ. Био си прави небески восник и претрпео си мученичко страдање.

Икос:

Ревносног Божјег изасланика Висариона величајмо духовном радошћу, празнујући данас његову часну успомену. Поштујмо његове трудове и његову велику смелост, којом је раскинуо замке окрутних гонитеља праве вере. Молимо се да његовим посредовањем будемо сачувани од сваке напасти, да бисмо му увек могли певати: радуј се, заштитниче праотачког Закона.

Песма 7.

Ирмос: Деца Аврамова ...

Као што се некада три младића у ужареној пећи нису плашили, тако се и војник твој Господе супротставио са смелошћу огњу тиранских противника. У својим мукама и патњама певао Ти је: Благословен си, Боже отаца наших.

Снагом својих речи и капима своје свете крви угасио си моћ прогонитеља, преблажени исповедниче праве вере, кличући: Благословен си, Боже отаца наших.

Одазвавши се Божјем позиву, посетио си са љубављу православне Румуне у њиховим невољама и подигао си их на борбу против кривоверја. Подизао си им храмове где су исповедали праву веру, и молио си Бога да их избави од оних који су их заводили, преподобни оче наш Висарионе.

Богороднчан:

Невесто, Дјево Маријо, прими молитве оних који те призивају са вером, и принеси их Сину Твоме и Богу нашем, Јер си Ти хришћанима тврдо упориште и закриваш својим светим покровом оне који те славе.

Песма 8.

Ирмос: Избавитељу свих, Свесилни ...

Одневши победу над страстима и наоружавши се Христовом истином и силом, победио си гонитеља, победоносче Висарионе. Оне који су од једног народа и од једног закона са тобом, научио си да кличу: Младићи, у све векове узносите Христа Бога нашега.

Будући просвећен светлошћу са висине, неустрашиво си победио оне који су хтели да нас уведу у заблуду о исхођењу Светог Духа. Преподобни исповедниче праве вере, заједно са нама запевај: Младићи, узносите и величајте Христа Бога нашега у све векове.

Заједно са твојом успоменом, преподобни Висарионе, поштујемо и све оне који су страдали за праотачки Закон и који су исповедали Христа кога прослављамо у све векове.

Богороднчан:

Показала си се, Богородице, вишом од небеса, родивши Оног који нас је подигао. Њега, као Бога нашег, хвали све што дише у све векове.

Песма 9.

Ирмос: Ева је грехом непослушности ...

Принео си себе као жртву живу небеском Господару и удостојио си се виђења божанске светлости, часни исповедниче праве вере, и постао си украс свима који су се родили у Цркви, те си достојан хвале.

Везао си душу своју, преподобни исповедниче Висарионе, за божански Закон и стојећи под светлошћу Јерусалима, неустрашиви заштитниче Православља, позвао си хришћане у борбу за одбрану вере против прогонитеља.

Радује се и весели се Ердељска земља, преподобни оче Висарионе, јер је у теби добила утеху. Њезина Црква похвалу ти приноси и сав благочестиви народ са побожношћу празнује твоју увек славну успомену.

Богородичан:

Зрацима светлости Онога који је рођен од Тебе, Богоневесто, просвети душе наше и подигни нас који смо изложени опасностима и избави нас од сваке невоље.

Свјетилан, [глас 1]. Подобан: Узиђимо са ученицима ...

Тебе, који си био труба божанског гласа и који си чувајући праву веру примио мученички венац, славимо по заслуги, преподобни исповедниче Висарионе, јер си уистини био вођа свога народа и непоколебиви стуб Цркве Божије. *(два пута)*

Слава ... **и** сада ... **Богородичан:**

Велика је, Пречиста, тајна твоје изузетности међу женама, јер је свима нама који смо били у страни и смртној сенци засијала Светлост оваплоћена у твојој непорочној утроби, озарењем Духа Светог који је сишао на тебе. Зато те сви ми верници достојно хвалимо као часнију од Херувима и славнију од Серафима.

Стихире на „Хвалите ...“ на 4, глас 2. Подобан: Којим похвалним венцима ...

Сијаће у Православној Цркви твоја часна успомена, блажени Висарионе, борче за Православље Ердељског народа, што не престаје хвалити и славити Бога, Који смерне узноси, а горде смирава.

Хвалимо Те, Господе Боже, који си овенчао славом свога смиреног слугу Висариона, и десницом својом бдиш увек над Својом Светом Црквом.

Непријатељске власти нису те трпеле као вођу, преподобни Висарионе, и наредиле су својим војницима да те ухвате на превару и да те баце у тамницу. Али зидови тамнице нису могли угушити твој вапај против безакоња које се чинило са вером твога народа.

Знајући добро да ни сабља, ни сила, ни тамница, ни лукавство, ни застрашивања нису могла зауставити тебе, изабраника Божјег, да се држиш храбро, хвале те верници великим гласом, преподобни оче Висарионе, и уче се од тебе чувању праве вере.

Слава ... глас 6:

Позван си био на духовну борбу, и народ обременен многим невољама видео је у теби, преподобномучениче Висарионе, Богом одређеног водитеља, који ће их извести на обалу слободе у вери. Твоја је борба подигла чете бораца опасаних оружјем Духа Светога, који су били жељни избављења из преваре и непријатеља православне вере.

И сада ... **Богородичан:**

Прибежиште невољних и заштитнице немоћних, украсе хришћанства, сву наду нашу полагамо на тебе, Мајко Божија.

Славословље велико. И отпуст.

На литургији:

Блажена: Из канона свеог: 4 од треће, а 4 од шесте песме.

Апостол: Ефесцима, зач. 233 (6, 10-17): **Б**раћо, јачајте у Господу ...

Св. Јеванђеље од Луке, зач. 64 (12, 8-12): Рече Господ својим ученицима: Који год призна мене пред људима ...

Причастан:

У вечној ће успомени бити праведник.

Изворник:

СРБЉАК

ΣΕΡΒΙΑΚΟΝ

ANTOLOGION SERBORUM SANCTORUM

[стр. 104 - 111]

Издаје:

СВЕТИ АРХИЈЕРЕЈСКИ СИНОД

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Београд, ул. Краља Петра I бр. 5

Припремио и уредио:

ЕПИСКОП РАШКО-ПРИЗРЕНСКИ

ПАВЛЕ

Рецензент:

ЕПИСКОП БРАНИЧЕВСКИ

ХРИЗОСТОМ

Припремио за штампу:

ГРАДМИР СТАНИЋ

Књига умножена у Заводу за умножавање
при Светом архијерејском синоду
у Српској патријаршији у Београду
1986. године у 2.000 примерака